

کلینیک ویژه تخصصی و فوق تخصصی دانشگاه

بیماری آلزایمر، شایع ترین علت اختلال حافظه است

روز جهانی آلزایمر (۲۱ سپتامبر برابر با ۳۱ شهریور) انگیزه گفتگویی با دکتر شعیب نعیمیان، متخصص مغز و اعصاب کلینیک ویژه تخصصی و فوق تخصصی دانشگاه، با موضوع بیماری آلزایمر شد. وی بیماری آلزایمر را شایع ترین علت اختلال حافظه معرفی کرد، زیرا در ۶۰ تا ۷۰ درصد موارد، علت این اختلال است.

آلزایمر، بالغ بر ۱۵ درصد افراد ۶۵ ساله و بالاتر و حدود ۴۵ درصد افراد ۸۵ ساله و بیشتر را مبتلا می کند؛ با در نظر گرفتن سن، نسبت ابتلای مرد و زن یکسان است، ولی با توجه به اینکه طول عمر زنان، بیشتر است، حدود دو سوم بیماران آلزایمر را زنان تشکیل می دهند.

تاریخچه این بیماری با اشاره به اینکه بیماری آلزایمر در سال ۱۹۰۷ میلادی توسط پزشک آلمانی، به نام آلوئیس آلزایمر برای توصیف توهمات هذیانی همراه با اختلال حافظه و تکلم پیشرونده در زن ۵۱ ساله ای، بکار رفت، نام این پزشک، مبنای نامگذاری این بیماری شد.

آلزایمر بیماری پیش رونده ای است که برای تشخیص آن در مراحل اولیه باید علائم زودرس را شناخت. اختلال در حافظه نزدیک، اولین علامت بیماری آلزایمر است، یعنی: بیمار در یادآوری خاطرات دور گذشته مشکلی ندارد، اما آنچه در روزهای اخیر برایش اتفاق افتاده است را به یاد نمی آورد و حتی از یادآوری آنچه ناهار خورده است، ناتوان می ماند؛ افزود: با پیشرفت بیماری، فرد به تدریج دچار اختلال در موقعیت یابی مکانی و زمانی شده و زمانی که به تنهایی از خانه خارج می شود، ناتوان در یافتن مسیر منزل خواهد شد.

افسردگی، چراغ زرد آلزایمر

از سوی دیگر اختلال در یافتن نام اشیا و اشخاص و نیز اختلال در محاسبه رُخ می دهد؛ در همین اوایل بیماری، ممکن است افسردگی دیده شود که می تواند به صورت تحریک پذیری و بیقراری، ظاهر شود و از نشانه های هشدار دهنده بیماری آلزایمر است.

مراحل بیماری آلزایمر، در مراحل اولیه، اختلال عملکرد حافظه همراه با کاهش تدریجی توانایی تکلم و جهت یابی و نیز ناتوانی در محاسبه ایجاد می شود. در این دوره، تغییرات خلقی، به صورت افسردگی، بیقراری و تحریک پذیری مشاهده می شود؛ با پیشرفت بیماری، اختلالات روانی (مثل توهم و هذیان) نمایان می شود و در برخی بیماران، ممکن است تشنج رخ دهد. در نهایت، بیمار کاملاً بدون کلام و بدون حرکت خواهد شد؛ بی اختیاری ادراری و مدفوعی را از تظاهرات دیر رس آلزایمر دانست. معمولاً پنج تا ۱۰ سال پس از شروع بیماری، زمان مرگ بیمار فرا می رسد.

درمان، فقط برای کاهش علائم است

در حال حاضر درمان خاصی برای جلوگیری از شروع بیماری یا متوقف کردن روند پیشرفت آن وجود ندارد؛ با شروع بیماری، نهایت تلاش در اقدام درمانی، کاهش علائم آن به وسیله داروهای موجود است.

باید داروهایی به منظور بهبود نسبی اختلال حافظه بیمار، همراه با داروهای ضد افسردگی، ضد اضطراب و اختلالات رفتاری، برای بیمار شروع شود؛ در اوایل بیماری، معمولاً بیماران می توانند روابط اجتماعی، تفریحی و فعالیت های محدود شغلی داشته باشند.

تشخیص زود هنگام بیماری به بیماران امکان می دهد که بازنشستگی تدریجی از کار و سر و سامان دادن به وضعیت اقتصادی را برنامه ریزی کنند.